

Μόνον με Ηλεκτρονική Ταχυδρόμηση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2015
Α.Π.43272

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 10183, Αθήνα
Πληροφορίες: Δρ.Αντώνιος Καρβούνης
Τηλέφωνο: 213 136 4710
Φαξ: 210 37 44 713
E-mail: a.karvounis@ypes.gr

Προς:
1) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους
α) Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων
β) Δ/νσεις Διοίκησης
2) Δήμους και Περιφέρειες της Χώρας

ΘΕΜΑ: Θεματικές Διαδρομές Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Πρόσκληση υποβολής προτάσεων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόσφατα δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο των στόχων του Κανονισμού αριθ.508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (άρθρο 82 παρ.γ'), και πιο συγκεκριμένα, για τη δημιουργία τουριστικών θεματικών διαδρομών ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τη συντήρησή της ως τρόπου προώθησης της ανταγωνιστικότητας του παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού και της πολυμορφίας του τουριστικού προϊόντος.

1. Γενικά

Η Συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει ένα πλαίσιο που επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει μέτρα συμπληρωματικά προς τις εθνικές πολιτικές στον τομέα του τουρισμού, και ειδικότερα:

- (α) ενθαρρύνεται η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την υλοποίηση έργων σε αυτόν τον τομέα·
- (β) προωθείται η συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών, ιδιαίτερα η ανταλλαγή καλών πρακτικών.

Στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης του 2014 για «Μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για περισσότερη Ανάπτυξη και Θέσεις Εργασίας στον Παράκτιο και Θαλάσσιο Τουρισμό», η Επιτροπή ανέδειξε 14 δράσεις, οι οποίες μπορούν να

βοηθήσουν στην αειφόρο ανάπτυξη του τομέα και να παρέχουν κίνητρα στις παράκτιες περιφέρειες της Ευρώπης. Μεταξύ αυτών των μέτρων, στη δράση 11 επισημαίνεται ότι η Επιτροπή θα «ενθαρρύνει τη διαφοροποίηση και τη διασύνδεση των πόλων έλξης τουρισμού τόσο στις παράκτιες περιοχές όσο και στην ενδοχώρα, μεταξύ άλλων, μέσω διακρατικών θεματικών δρομολογίων όπως πολιτιστικές, θρησκευτικές ή αρχαίες εμπορικές διαδρομές». Επίσης, «η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και τη βιομηχανία να αξιοποιήσουν τον τουρισμό που βασίζεται στην πολιτιστική κληρονομιά, τα υποβρύχια αρχαιολογικά πάρκα (με βάση το έργο που έχει ολοκληρώσει η UNESCO¹), καθώς και τον τουρισμό στη φύση ή για λόγους υγείας σε παράκτιους προορισμούς». Επομένως, η στρατηγική για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη της ΕΕ, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τον τουριστικό τομέα να αναπτύξουν περισσότερο στοχευμένα προϊόντα, προσφέροντας μοναδικές εμπειρίες στους πελάτες. Η ευρωπαϊκή θαλάσσια κληρονομιά προσφέρει ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σύγκριση με εκείνη των άλλων χωρών του πλανήτη.

Κατόπιν των ανωτέρω, δημοσιεύθηκαν μια σειρά προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων (π.χ. HORIZON 2020) και αναπτύχθηκαν ενωσιακές εμβληματικές πρωτοβουλίες, όπως οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς και το Ευρωπαϊκό Σήμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να κεφαλαιοποιήσει αυτές τις πρωτοβουλίες και να αναζητήσει συνέργιες με παρόμοιες ή συμπληρωματικές πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί από άλλους διεθνείς ή ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως το πρόγραμμα των Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης και το πρόγραμμα των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

2. Στόχοι της πρόσκλησης

Σκοπός της παρούσας πρόσκλησης είναι να επιδοτήσει 2-3 έργα για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και προώθηση ενός τουριστικού προϊόντος στο πεδίο των ενάλιων διαδρομών πολιτιστικής κληρονομιάς. Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, «τουριστικό προϊόν» εννοείται ένας συνδυασμός χαρακτηριστικών που αφορούν τα μέσα μεταφοράς, τη διαμονή, συγκεκριμένες δραστηριότητες σε πόλους τουριστικής έλξης σε σχέση με τις ξεναγήσεις σε τόπους φυσικού κάλους, επισκέψεις σε πόλους έλξης και αγροτικές περιοχές της ενδοχώρας, επισκέψεις σε συγκεκριμένες πόλεις με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κ.α. Η έννοια του τουριστικού προϊόντος δεν παραπέμπει στην έννοια του προϊόντος με την εμπορική και οικονομική διάσταση αλλά σε συγκεκριμένους τύπους «τουριστικών προϊόντων» όπως ο τουρισμός πολιτιστικής κληρονομιάς, ο οικο-τουρισμός, ο αστικός τουρισμός, ο χειμερινός τουρισμός κ.α.

Οι ειδικότεροι στόχοι της πρόσκλησης αφορούν τα εξής:

---

¹ Βλ. Σύμβαση της UNESCO για την Προστασία της Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς που υιοθετήθηκε το 2001.

- Υποστήριξη της επέκτασης της τουριστικής περιόδου, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.
- Ενθάρρυνση συνεργιών μεταξύ συναφών με τον τουρισμό και τον πολιτισμό δραστηριοτήτων και αύξηση του αντίκτυπου στην τοπική κοινωνία και οικονομία.
- Υποστήριξη της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων σε σχέση με την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά.
- Ενθάρρυνση της πολυμορφίας της προσφοράς των ευρωπαϊκών αειφόρων και πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών με την ανάπτυξη αειφόρων διακρατικών θεματικών τουριστικών προϊόντων ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Καλύτερη αξιοποίηση της ευρωπαϊκής φυσικής και πολιτιστικής ενάλιας κληρονομιάς και του δυναμικού της για περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού τομέα.
- Βελτίωση της συντήρησης και προώθησης της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Ενθάρρυνση της προώθησης των ενάλιων διαδρομών πολιτιστικής κληρονομιάς στο ευρύ κοινό.

3. Θεματικός χαρακτήρας δράσεων

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, η ενάλια διαδρομή πολιτιστικής κληρονομιάς θα πρέπει να αναπτύξει μια θεματική, η οποία να ικανοποιεί τα εξής κριτήρια:

(α) Να είναι αντιπροσωπευτική των ευρωπαϊκών αξιών και να είναι κοινή για τουλάχιστον 2 επιλέξιμες χώρες.

(β) Να είναι επεξηγηματική της ευρωπαϊκής μνήμης, ιστορίας και κληρονομιάς και να συνεισφέρει στην ερμηνεία της πολυμορφίας που χαρακτηρίζει τη σημερινή Ευρώπη.

(γ) Να επιτρέπει την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, παραδειγματικών έργων και ευαισθητοποίησης του κοινού στο πεδίο του πολιτιστικού τουρισμού, της συντήρησης και προώθησης της φυσικής κληρονομιάς και της αειφόρου πολιτιστικής ανάπτυξης.

(δ) Να επιτρέπει την ανάπτυξη των τουριστικών προϊόντων σε συνεργασία με τουριστικούς πράκτορες, ωκεανογραφικά μουσεία και διάφορους τύπους επιχειρηματιών που στοχεύουν σε διαφορετικό κοινό.

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι θεματικές πολιτιστικές διαδρομές θα πρέπει να είναι καινούριο τουριστικό προϊόν. Οι προτάσεις θα πρέπει να βασίζονται στην ενάλια πολιτιστική κληρονομιά, είτε στη θάλασσα (σε αυτήν περιλαμβάνονται θαλάσσιες αθλητικές δραστηριότητες και καταδύσεις), είτε στην ενδοχώρα (π.χ. μουσεία που φιλοξενούν και προβάλλουν την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά).

4. Κριτήρια επιλεξιμότητας

4.1 Επιλεξιμότητα αιτούντων

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, επιλέξιμοι αιτούντες είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς με αποδεδειγμένη δραστηριότητα στα πεδία του τουρισμού, και των θαλάσσιων υποθέσεων. Για παράδειγμα, δυνητικά μπορούν να υποβάλουν προτάσεις δημόσιες αρχές και τα δίκτυά τους ή ενώσεις που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό, διεθνές, εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο: πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα· μουσεία, κυρίως θαλάσσια ή ωκεανογραφικά· επιμελητήρια· τουριστικοί πράκτορες· ΜΚΟ· δεξαμενές γνώσης, δίκτυα ή ομοσπονδίες δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων των οποίων οι δράσεις εστιάζονται στην περιφερειακή ανάπτυξη, τον τουρισμό, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό· διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές οργανώσεις/ενώσεις ενεργές στο πεδίο του πολιτιστικού τουρισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε συναφή πεδία· διασυνοριακές ενώσεις και ομοσπονδίες με αποδεδειγμένη δραστηριότητα στα πεδία του τουρισμού, των θαλάσσιων υποθέσεων, του πολιτισμού ή του αθλητισμού· ΜΜΕ με ενεργό δράση στον τουριστικό τομέα· εθνικές, περιφερειακές, τοπικές τουριστικές οργανώσεις, δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στην προώθηση τουριστικών προϊόντων κτλ.

Οι αιτούντες θα πρέπει να εδρεύουν σε κάποιο από τα κράτη-μέλη της ΕΕ ή σε κράτος μη μέλος, που, ωστόσο, συμμετέχει σε ενωσιακές μακροπεριφερειακές στρατηγικές. Η πρόταση για να είναι επιλέξιμη θα πρέπει να περιλαμβάνει φορείς που να προέρχονται από τουλάχιστον **δύο (2) διαφορετικές επιλέξιμες χώρες**. Στην περίπτωση που η πρόταση υποβάλλεται από μια σύμπραξη φορέων, ο ελάχιστος αριθμός των εταίρων που συμμετέχουν σε αυτήν την πολυμερή συνεργασία δεν θα πρέπει να είναι μικρότερος των **τριών (3)**, στους οποίους θα πρέπει να περιλαμβάνονται μια ΜΜΕ, ενεργός στον τουριστικό τομέα και μια δημόσια αρχή (εθνική, περιφερειακή, τοπική), ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια κτλ.

4.2 Επιλεξιμότητα δράσεων

Για την επίτευξη των στόχων της πρόσκλησης, τα έργα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις εξής δράσεις:

(α) Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός διακρατικού ενάλιου τουριστικού προϊόντος πολιτιστικής κληρονομιάς.

(β) Διενέργεια μιας πιλοτικής δοκιμής για την πιστοποίηση του εν λόγω διακρατικού ενάλιου τουριστικού προϊόντος πολιτιστικής κληρονομιάς.

(γ) Μέτρηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της πιλοτικής εφαρμογής και άντληση των διδαγμάτων.

Σε αυτές τις δραστηριότητες θα πρέπει να προστεθούν οι δράσεις δικτύωσης· μέτρα για τη δημιουργία συνεργιών με πρωτοβουλίες της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της UNESCO και άλλα διακρατικά προγράμματα και πολιτικές (π.χ. μακροπεριφερειακές στρατηγικές, αδελφοποιήσεις πόλεων)· συγκριτικές αναλύσεις της ποιότητας των υφιστάμενων ενάλιων πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών· έρευνες αγοράς, μελέτες και συγκριτικές αναλύσεις για την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά· πλατφόρμες συζήτησης, εργαστήρια, ανταλλαγή καλών πρακτικών, συνέδρια, σεμινάρια, εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης κτλ.

5. Κριτήρια απονομής

Οι προτάσεις θα αξιολογηθούν σύμφωνα με τα εξής κριτήρια:

- Συνάφεια δράσεων με στόχους της πρόσκλησης (30 βαθμοί).
- Μεθοδολογία και οργάνωση των εργασιών (30 βαθμοί).
- Διοίκηση έργου (15 βαθμοί).
- Αποδοτικότητα δαπανών (15 βαθμοί).
- Καινοτομία, βιωσιμότητα, δημοσιότητα και δυνατότητα μεταφοράς και εφαρμογής από άλλους φορείς (10 βαθμοί).
- Προστιθέμενη αξία, καινοτομία και μεταφορά καλών πρακτικών
- Μεθοδολογία και οργάνωση
- Βιωσιμότητα και διάχυση

6. Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης ανέρχεται σε 195.000€ (με την πιθανότητα αύξησής του κατά 20% σε εξαιρετικές περιπτώσεις), με την ενωσιακή συνδρομή να φθάνει το 80% των επιλέξιμων δαπανών ενός έργου. Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EASME) προσδοκούν τη χρηματοδότηση 2-3 προτάσεων.

7. Υποβολή αίτησης, προθεσμία και πληροφορίες

Οι αιτήσεις συντάσσονται σε μια από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ (δηλ. και στην ελληνική γλώσσα) και υποβάλλονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή μέχρι τις **15 Μαρτίου 2016**. Τα έντυπα των αιτήσεων αλλά και όλο το υποστηρικτικό υλικό της παρούσας πρόσκλησης, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να λάβουν από την εξής ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://ec.europa.eu/easme/en/call-proposal-thematic-routes-underwater-cultural-heritage>

Επίσης, τα ερωτήματα σχετικά με την ανωτέρω πρόσκληση θα πρέπει να απευθύνονται στην εξής ηλεκτρονική διεύθυνση με την ένδειξη στο θέμα του μηνύματος «Thematic Routes on Underwater Cultural Heritage»:

EASME-EMFFcalls@ec.europa.eu

Περαιτέρω, σας υπενθυμίζουμε ότι για τη συμμετοχή σας στο ανωτέρω πρόγραμμα, εφόσον προϋποτίθεται για την υλοποίησή του εταιρική σχέση με αντίστοιχους οργανισμούς της αλλοδαπής, πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 219 παρ.3 του ν.3463/2006 (για τους δήμους) και τις όμοιες διατάξεις του άρθρου 203 παρ.1 του ν.3852/2010 (για τις περιφέρειες).

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1) Υπουργείο Εξωτερικών

Ε1 Δ/ση Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων
(e01@mfa.gr)

2) Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Δ/ση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης
Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης
(E-mail: dee@culture.gr)

3) ΕΟΕΣ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ

Βύρωνος 29, Τ.Κ. 10558 Αθήνα
(E-mail: amfiktio@otenet.gr)

4) ΕΟΕΣ ΕΥΞΕΙΝΗ ΠΟΛΗ

Σ. Πέτρουλα 3, ΤΚ 13341 Άνω Λιόσια
(E-mail: epolis@efxini.gr)

5) ΠΕΔ της Χώρας

6) Κ.Ε.Δ.Ε.

Ακαδημίας 65 και Γεναδίου 8, Τ.Κ 10678 Αθήνα
(E-mail: info@kedke.gr)

7) Ε.Ν.Π.Ε.

Μεσογείων 15, Τ.Κ 11526 Αθήνα
(E-mail: info@enpe.gr)

8) Ελληνική Εταιρεία Τοπικής
Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ ΑΕ.),

Μυλλέρου 73-77, Τ.Κ 104 36 ΑΘΗΝΑ
(E-mail: info@eetaa.gr)

9) Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Βασ.Σοφίας 2, Τ.Κ 10674 Αθήνα

(α) Αναπληρωτή Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, κ. Ά. Περουλάκη

(E-mail: Argyris.Peroulakis@ec.europa.eu)

(β) Επικεφαλής Συντονισμού Δικτύων Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Europe Direct, κα Κ. Σόκολη (E-mail: Katerina.SOKOLI@ec.europa.eu)

10) Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα

Λεωφ. Αμαλίας 8, Τ.Κ 10557 Αθήνα

(E-mail: epathinai@europarl.europa.eu)

Προϊστάμενο και επικεφαλής του Γραφείου, κ. Λ. Αντωνακόπουλο

(E-mail: leonidas.antonakopoulos@europarl.europa.eu)

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο κ. Υπουργού

- Γραφείο κ. Υφυπουργού

- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

-Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης

-Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (με την παράκληση να αναρτηθεί στο site του Υπουργείου, στη διαδρομή: Το Υπουργείο-Πολιτικές και Δράσεις- Διεθνή και Ευρωπαϊκά Θέματα ΟΤΑ-Προγράμματα & Συνεργασίες- Ενημερώσεις-Ανακοινώσεις)

-Δ/ση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τμήμα Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και Κρατικών Ενισχύσεων